

Aviz — Perspectiva autorităților locale și regionale privind petrolul și gazele de șist sau din alte formațiuni compacte (hidrocarburi neconvenționale)

(2013/C 356/05)

COMITETUL REGIUNILOR

- este de acord cu comisarul european pentru mediu, potrivit căruia studiile efectuate până în prezent arată că există un număr de incertitudini sau lacune în legislația actuală a UE; subliniază faptul că abordarea riscurilor de sănătate și de mediu va fi de o importanță capitală dacă sectorul își propune să obțină acceptare publică și invită CE să prezinte un cadru de gestionare a riscurilor și de eliminare a deficiențelor din reglementările relevante ale UE;
- CoR solicită să fie respectate deciziile luate de către autoritățile locale și regionale pentru a interzice, a limita și a controla evoluțiile și activitățile legate de exploatarea hidrocarburilor. Autoritățile locale și regionale ar trebui să aibă dreptul de a exclude zonele sensibile (de exemplu, zonele de protecție a apelor potabile, satele, terenurile arabile etc.) de la eventuale activități legate de hidrocarburi neconvenționale;
- subliniază importanța fundamentală a principiului transparenței și a participării segmentelor de populație vizate, precum și a autorităților locale și regionale la luarea deciziilor în acest domeniu sensibil; de asemenea, își exprimă îngrijorarea față de faptul că, până în prezent, aceste principii nu sunt suficient respectate în toate statele membre;
- CoR sprijină propunerea ca hidrocarburi neconvenționale să fie incluse în anexa I a directivei revizuite, astfel încât proiectele relevante să fie sistematic supuse EIA și invită Comisia să analizeze stabilirea unor norme de mediu comune pentru explorarea și extracția de hidrocarburi neconvenționale pe teritoriul UE, pentru a facilita evaluări ale impactului asupra mediului coerente și ușor de înțeles.

Raportor

dl Brian MEANEY (IE-AE), membru al Consiliului comitatului Clare și al Autorității Regionale Mid-West

Document de referință

Aviz din proprie inițiativă

I. RECOMANDĂRI POLITICE**COMITETUL REGIUNILOR**

1. recunoaște că Europa are nevoie de surse de energie accesibile, sigure, durabile, competitive la nivel global și neutre din punct de vedere al emisiilor de dioxid de carbon. Aceasta reprezintă o provocare majoră pentru Uniunea Europeană și a condus la necesitatea ca statele membre să caute orice alternativă care prezintă interes semnificativ din perspectiva hidrocarburilor neconvenționale. Acest interes s-a dezvoltat, până în prezent în contextul unui cadru de reglementare care prezintă diferențe și este necoordonat pe teritoriul UE; totuși, reamintește că hidrocarburile neconvenționale nu sunt durabile, nici din perspectiva schimbărilor climatice și nici în ceea ce privește aprovizionarea cu energie pe termen lung, prezentând și riscuri majore;

2. recunoaște riscurile semnificative în materie de mediu și de sănătate generate în procesul de fracturare hidrolică cu volum mare de apă combinată cu nisip și aditivi (exploatarea hidrocarburilor neconvenționale), utilizat pentru a avea acces la zăcămint;

3. subliniază necesitatea ca Comisia Europeană să dea un răspuns politic puternic și totodată îi solicită Comisiei Europene să ceară statelor membre să furnizeze autorităților regionale și locale competente resursele pentru a-și îndeplini corect rolul și responsabilitățile de reglementare și de supraveghere care le revin, mai ales pe plan social, ecologic și al bunei gestionări a ansamblului resurselor naturale, în cadrul diverselor competențe ale autorităților regionale și locale din întreaga UE;

4. subliniază că trebuie avută în vedere în mod clar posibilitatea tranziției în proporție de 100 % la surse regenerabile de energie, iar atenția și mijloacele necesare pentru tranziția energetică nu trebuie deviate către surse de energie neconvenționale sau de altă natură. Recunoaște rolul pe care pot să-l aibă hidrocarburile neconvenționale în etapa de trecere de la energia din combustibili fosili la energia din surse regenerabile;

A. Principii generale

5. în aplicarea Tratatului de la Lisabona (2009, articolul 194), fiecare stat membru are dreptul de a stabili condițiile de exploatare a propriilor surse energetice și dreptul de a alege diferite surse de energie și structura generală a aprovizionării sale cu energie. Prin urmare, pozițiile referitoare la gazele de șist diferă considerabil în UE. CoR solicită ca responsabilitățile, competențele, opiniile și punctele de vedere ale autorităților locale și regionale să fie recunoscute, respectate și luate în considerare de toți cei implicați și în special de Comisia Europeană, la elaborarea propunerilor, pentru a permite extragerea în

condiții de siguranță și securitate a hidrocarburilor neconvenționale, securitate și respectare a resurselor naturale locale;

6. ținând seama de competența autorităților locale și regionale, cunoașterea locală specifică și constrângerile legate de resurse, luând în considerare de asemenea efectele și riscurile, multiple și substanțiale, ale extracției de hidrocarburi neconvenționale, CoR solicită să fie respectate deciziile luate de către autoritățile locale și regionale pentru a interzice, a limita și a controla evoluțiile și activitățile legate de exploatarea hidrocarburilor. Subliniază faptul că autoritățile locale și regionale ar trebui să aibă dreptul de a exclude zonele sensibile (de exemplu, zonele de protecție a apelor potabile, satele, terenurile arabile etc.) de la eventuale activități legate de hidrocarburile neconvenționale sau de a le interzice atunci când ele nu mai permit autorităților respective să-și îndeplinească obiectivele de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră. Mai mult, autonomia autorităților locale și regionale ar trebui să fie consolidată în privința deciziei de interzicere a licențelor de exploatare a hidrocarburilor neconvenționale pe teritoriul lor; în acest context, reamintește interdicția de exploatare a hidrocarburilor neconvenționale, în vigoare, de exemplu, în Bulgaria, Franța, Luxemburg, cantonul elvețian Fribourg sau regiunea Cantabria din Spania;

7. este de acord cu Parlamentul European, potrivit căruia orientările asumate în mod voluntar în cadrul sectorului, prin care se cere întreprinderilor să abordeze impactul social și de mediu negativ al activităților industriilor extractive (de exemplu, inițiativa „Global Reporting”, inițiativa ONU „Global Compact” și orientările OCDE pentru întreprinderile multinaționale), sunt insuficiente pentru a atenua impactul negativ al extracției;

8. este de acord cu comisarul european pentru mediu, potrivit căruia studiile efectuate până în prezent arată că există un număr de incertitudini sau lacune în legislația actuală a UE; subliniază faptul că abordarea riscurilor de sănătate și de mediu va fi de o importanță capitală dacă sectorul își propune să obțină acceptare publică și invită CE să prezinte un cadru de gestionare a riscurilor și de eliminare a deficiențelor din reglementările relevante ale UE;

9. solicită Comisiei să reflecteze la posibilitatea de a cere statelor membre să limiteze exploatarea hidrocarburilor neconvenționale până când sunt remediate lacunele de reglementare din directivele UE relevante;

10. fără a aduce atingere drepturilor statelor membre privind exploatarea resurselor lor energetice, orice evoluție legată de exploatarea hidrocarburilor neconvenționale ar trebui să asigure condiții de concurență echitabile în întreaga Uniune, în deplină conformitate cu legislația europeană relevantă

pentru protejarea mediului înconjurător și a sănătății publice. solicită un cadru de reglementare al UE clar și obligatoriu din punct de vedere juridic, de preferință sub forma unei directive privind explorarea și extracția de hidrocarburi neconvenționale, pentru a oferi o garanție adecvată împotriva riscurilor pentru mediu și sănătatea umană ca urmare a activităților de extracție a gazelor de șist;

11. consideră că în întreaga UE ar trebui să fie pus în aplicare în mod coerent principiul precauției în politica de mediu, iar evaluarea impactului de mediu ar trebui să fie obligatorie, indiferent de scara la care se explorează și se exploatează hidrocarburi neconvenționale, luând în considerare interesele economice și necesitatea de a asigura atât securitatea aprovizionării cu energie, cât și sprijin pentru dezvoltarea durabilă;

12. insistă asupra efectuării obligatorii a unei analize a ciclului de viață pentru fiecare proiect individual de exploatare a hidrocarburilor neconvenționale înainte de autorizarea exploatarei, aceasta trebuind să fie piatra de temelie a unei noi directive privind explorarea și exploatarea hidrocarburilor neconvenționale în UE;

13. subliniază importanța fundamentală a principiului transparenței și a participării segmentelor de populație vizate, precum și a autorităților locale și regionale la luarea deciziilor în acest domeniu sensibil; de asemenea, își exprimă îngrijorarea față de faptul că, până în prezent, aceste principii nu sunt suficient respectate în toate statele membre;

B. *Concepte generale*

14. constatând că progresele tehnologice recente au stimulat o extracție de gaze neconvenționale rapidă, la scară comercială în anumite părți ale lumii, în special în SUA, unde gazele de șist au fost etichetate ca „schimbătoare de macaz”, CoR este totodată conștient de limitele tehnice și economice ale exploatarei acestor gaze în UE. Se conștientizează tot mai mult faptul că poate fi puțin probabil ca Europa să cunoască un boom ca acela din Statele Unite ⁽¹⁾. Resursele europene de gaze neconvenționale sunt considerate ca putând, în cel mai bun caz, să compenseze scăderea producției de gaze convenționale, fiind limitate în parte de o geologie diferită ⁽²⁾, de legislație și de densitatea mai mare a populației. Recunoaște că încă este nevoie de o evaluare semnificativă în acest domeniu;

15. constată, de asemenea, că puțurile de hidrocarburi neconvenționale seacă mult mai repede decât cele obișnuite, ceea ce necesită un număr mult mai mare de foraje și

creșterea în consecință a costurilor de producție. Totuși, observă că extracția hidrocarburilor prin metode neconvenționale are loc cu ajutorul unor tehnici moderne, de exemplu forarea orizontală și careurile cu mai multe guri de puț (unde sunt forate mai multe puțuri în careul aceleiași sonde), ceea ce poate reduce efectele asupra mediului și a zonei;

16. la prețurile actuale ale gazelor, CoR consideră că potențialul de gaze de șist este prea mic pentru a avea un impact substanțial asupra situației aprovizionării europene cu gaze. Chiar și o dezvoltare accelerată a exploatarei gazelor de șist în Europa ar putea contribui la aprovizionarea cu gaze din Europa doar cu un procentaj de o singură cifră în cel mai bun caz. Acest lucru nu va inversa tendința continuă de scădere a producției interne și creșterea dependenței de importuri ⁽³⁾. Recunoaște că este nevoie de evaluări suplimentare în acest domeniu;

17. este conștient de faptul că reglementarea laxă ar fi fost una dintre condițiile prealabile pentru viabilitatea economică a gazelor de șist, deoarece excluderea extracției gazelor de șist din domeniul de aplicare a unui număr de acte legislative de protecție a mediului a fost una dintre forțele motrice ale boom-ului gazelor de șist în SUA; de exemplu compoziția exactă a aditivilor de fracturare este protejată de legea brevetelor și nu este necesar să fie dezvăluită; prin urmare, subliniază cu tărie că pentru autorizarea unor astfel de proiecte în Uniunea Europeană trebuie neapărat să se solicite declararea tuturor componentelor chimice și a proporției lor în fluidele de fracturare;

18. constată că forajul gazelor și petrolului de șist are un impact inevitabil, fiind o operațiune intensivă din punct de vedere spațial care ar putea periclita așezările urbane/rurale durabile și habitatele naturale din cauza careurilor sondelor, a zonelor de parcare și de manevră pentru camioane, a echipamentelor, a instalațiilor de tratare și de transport al gazelor, precum și a drumurilor de acces. Efecte majore, dovedite sau posibile, constau în emisii de poluanți în atmosferă, contaminarea apelor subterane din cauza fluxurilor necontrolate de gaze sau lichide provocate de erupții sau deversări, scurgerea fluidului de fracturare și evacuările necontrolate de ape uzate. Fluidele de fracturare conțin substanțe periculoase și, în plus, returnul conține metale grele și materiale radioactive din zăcământ. Pentru sănătatea umană ⁽⁴⁾ și a mediului, extracția gazelor de șist prezintă un „risc ridicat”, mai periculos decât cel prezentat de alți combustibili fosili ⁽⁵⁾, cu atât mai mult cu cât, pentru aceeași cantitate extrasă, forajele sunt mai numeroase;

⁽¹⁾ Dr Werner Zittel, *Shale Gas European Perspectives* (Perspectivele europene ale gazelor de șist), Parlamentul European 14 mai 2013.

⁽²⁾ <http://www.kpmg.com/Global/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/shale-gas/Documents/cee-shale-gas-2.pdf>

⁽³⁾ Parlamentul European <http://europeecologie.eu/IMG/pdf/shale-gas-pe-464-425-final.pdf>

⁽⁴⁾ Human health risk assessment of air emissions from development of unconventional natural gas resources (Evaluarea riscurilor pentru sănătate ale emisiilor atmosferice de la punctele de exploatare a resurselor neconvenționale de gaze naturale), Lisa M. McKenzie, Roxana Z. Witter, Lee S. Newman, John L. Adgate, Colorado School of Public Health, University of Colorado, Anschutz Medical Campus, Aurora, Colorado, USA

⁽⁵⁾ http://ec.europa.eu/environment/integration/energy/unconventional_en.htm

19. este preocupat de faptul că legile existente în Europa în domeniul mineritului și reglementările conexe care afectează activitățile miniere nu au în vedere aspectele specifice ale exploatării hidrocarburilor neconvenționale. Există diferențe majore între reglementările legate de minerit din statele membre ale Uniunii Europene. În multe cazuri, drepturile de exploatare minieră prevalează în raport cu drepturile cetățenilor și de multe ori autoritățile politice locale nu au nicio influență asupra posibilelor proiecte sau site-uri miniere, deoarece acestea sunt aprobate de guvernele naționale sau regionale sau de autoritățile lor corespunzătoare. De asemenea, atrage atenția că în Europa, spre deosebire de Statele Unite, de regulă, proprietarii de terenuri nu au drept de proprietate automat asupra resurselor minerale de pe terenul lor; prin urmare, aceștia nu profită întotdeauna de exploatarea acestor resurse;

20. solicită o evaluare adecvată a potențialului real al gazelor neconvenționale în UE, un aspect care s-ar putea dovedi crucial pentru orice planuri și/sau politici care ar putea fi implementate ca resursă de tranziție către un procent mai mare de energie regenerabilă în UE, așa cum a fost declarată în documente de stabilire a tendințelor pentru viitorul energetic ale UE, cum ar fi *Perspectiva energetică 2050*. Această evaluare ar trebui să examineze posibilitatea unei utilizări mai sistematice a surselor locale de energie. Unul din obiectivele pe care trebuie să le urmărească aceste planuri și politici este acela de a garanta că trecerea la viitoare surse de energie competitive din punct de vedere economic și cu o amprentă minimă de carbon va avea loc în așa fel încât UE să devină competitivă în raport cu alte regiuni geopolitice. Pe lângă crearea unor riscuri imprevizibile pentru mediu, climă și sănătatea umană, gazele de șist ar putea submina și dezvoltarea surselor regenerabile de energie, blocând Europa într-o dependență și mai puternică de combustibilii fosili. Exploatarea gazelor de șist, ca și captarea și stocarea dioxidului de carbon, nu poate fi un scop politic în sine, separat de nevoile cetățeanului și nu ar trebui să fie promovată ca o alternativă verde pentru viitorul energetic al Europei. Având în vedere intensitatea emisiilor de dioxid de carbon, ocuparea unor suprafețe extinse și investițiile mari, este necesar să se clarifice modul în care gazele de șist ar putea fi un „combustibil de tranziție.” Impactul scăderii prețului la gaze ca urmare extinderii exploatării a gazelor de șist în SUA ar putea amenința viabilitatea soluțiilor alternative cu emisii reduse de dioxid de carbon și ar putea exercita presiuni asupra mecanismelor de ajutoare de stat;

21. este preocupat de faptul că o creștere a explorării și producției gazelor de șist la nivel mondial ar putea duce la o creștere considerabilă a emisiilor de metan fugitive, al căror efect de seră este de 20-25 de ori mai puternic decât cel al CO₂, și că previziunile privind potențialul global de încălzire al gazelor cu efect de seră (GWP) indică o creștere de mai mult de 3,5 grade ⁽⁶⁾. (Valoarea-țintă pentru o creștere acceptabilă este de 2 grade). Mai mult, exploatarea resurselor de petrol și gaze neconvenționale ar putea împiedica atingerea Obiectivului de Dezvoltare al Mileniului (ODM) nr. 7 stabilit de ONU – asigurarea durabilității mediului – și submina cele mai recente angajamente internaționale privind schimbările climatice, consacrate în Acordul de la Copenhaga;

22. susține ideea de a spori fondurile de cercetare-dezvoltare acordate de UE sectorului eco-design prin intermediul fondurilor structurale și de coeziune și prin Banca Europeană de Investiții, observând totodată că, pe lângă aceste eforturi, trebuie acordată o mai mare atenție efectelor de denaturare pe care adoptarea de noi standarde le-ar putea avea asupra concurenței; salută evaluarea preliminară a Comisiei a cadrului juridic al UE în domeniul mediului aplicabil hidrocarburilor neconvenționale. Comitetul solicită Comisiei ca, în regim de urgență:

- a. să efectueze o evaluare amănunțită a capacității acestor prevederi de a acoperi integral toate aspectele, atât ale explorării, cât și ale exploatării comerciale de mare volum ale hidrocarburilor neconvenționale în Europa;
- b. să identifice lacunele și deficiențele din legislația de mediu în vigoare și să contribuie, după caz, cu propuneri corespunzătoare, adaptând-o la specificul exploatării hidrocarburilor neconvenționale și eliminând lacunele care permit interpretări eronate sau derogări speciale în legislația de transpunere la nivel național pentru exploatarea hidrocarburilor neconvenționale, deoarece această legislație afectează autoritățile locale și regionale;
- c. să efectueze o evaluare a transpunerii corecte a principalelor acte legislative europene în materie de mediu în toate statele membre și să ia măsuri imediate în caz de nerespectare;
- d. să aibă în vedere, să examineze și să învețe din experiențele autorităților locale și statale din SUA;

Chestiuni tehnice legate de preferința, deja exprimată, pentru directivă

C. Evaluări de referință

23. solicită Comisiei să ceară sectorului să asigure stabilirea independentă și verificabilă a condițiilor de mediu existent în zonele în care se propune înființarea unor puncte de exploatare a hidrocarburilor neconvenționale:

- a. această evaluare de referință ar trebui să pună accentul în special pe condițiile subiacente privitoare la sănătatea oamenilor și animalelor și la calitatea și conectivitatea habitatelor naturale;
- b. geologia rocilor de adâncime din perspectiva depozitării și a circulației apei subterane;
- c. habitatul pe care apa subterană însăși îl asigură florei și faunei microbiene;

⁽⁶⁾ IEA Golden Rules for a Golden age of Gas (Reguli de aur ale EIM pentru epoca de aur a gazelor naturale) p. 91.

- d. calitatea actuală a aerului, a apelor de suprafață și a solului și date seismologice, care să cuprindă un studiu al accidentelor tectonice preexistente;
- e. date microseismologice verificabile;
- f. vizualizări în sisteme 3D și 4D ale rețelei de ape subterane.

D. Evaluarea impactului asupra mediului (EIA)

24. constată cu îngrijorare că actuala directivă EIA nu ține seama de nivelurile de producție zilnică de hidrocarburi neconvenționale. Acest lucru înseamnă că, în ciuda impactul lor asupra mediului, proiectele respective nu sunt supuse în mod obligatoriu EIA. În conformitate cu principiul precauției și așa cum a solicitat Parlamentul în rezoluția sa din 21 noiembrie 2012, CoR sprijină propunerea ca hidrocarburi neconvenționale să fie incluse în anexa I a directivei revizuite, astfel încât proiectele relevante să fie sistematic supuse EIA;

25. invită Comisia să analizeze stabilirea unor norme de mediu comune pentru explorarea și extracția de hidrocarburi neconvenționale pe teritoriul UE, pentru a facilita evaluări ale impactului asupra mediului coerente și ușor de înțeles;

26. recunoaște lipsa de experiență și expertiză în Europa; subliniază că reglementarea corespunzătoare a explorării și extracției de hidrocarburi neconvenționale este în parte dependentă de competența și resursele autorităților locale și regionale. Recunoaște necesitatea îmbunătățirii competenței și a consolidării resurselor umane ale autorităților locale și regionale în ceea ce privește hidrocarburi neconvenționale;

E. Apa

27. consideră că, având în vedere adâncimea de peste 2 km la care are loc extracția de hidrocarburi neconvenționale, prima preocupare în ceea ce privește contaminarea apelor subterane este integritatea puțurilor și calitatea tubajului și a cimentării, având în vedere că experiența din SUA indică faptul că 6 % din puțuri au prezentat scurgeri (?);

28. solicită să fie monitorizată fiecare etapă de fracturare și să fie consemnate detaliile privind lungimea maximă înregistrată a fracturii, cu precizarea distanțelor până la straturile acvifere;

29. solicită Comisiei să ceară sectorului să prevadă o procedură de acțiune corectivă în caz de degajări de metan și/sau de materiale radioactive naturale în apa subterană sau de deversare a altor substanțe care deteriorează calitatea acestei ape subterane, acolo unde fracturile se propagă spre apa subterană sau unde integritatea tubajului și a cimentului este afectată;

(?) Methane Migration Data Pennsylvania DEP (Date despre migrația metanului în Pennsylvania)

30. solicită ca înainte de începerea oricărei operațiuni să se efectueze diagrame de adezivitate a cimentului și teste de presiune pentru tubaj și carcasa de ciment;

31. subliniază că prevenirea eficientă necesită o monitorizare coerentă a respectării stricte a celor mai înalte standarde și practici în domeniul construcției gării puțului/găurii de sondă; subliniază că atât sectorul, cât și autoritățile competente ar trebui să asigure controlul periodic al calității în ceea ce privește integritatea tubajului și a carcasei de ciment;

32. solicită planuri obligatorii de prevenire, control și acțiune în situații de urgență în caz de deversări, care să fie elaborate în colaborare de operatori, legiuitori și serviciile de urgență;

33. solicită stabilirea de distanțe minime între careurile sondelor și sursele de apă și fântânile publice sau private;

34. atrage atenția asupra faptului că deșeurile și apele reziduale rezultate în urma exploatarea zăcămintelor de hidrocarburi generează o serie de probleme legate de depozitarea sigură, reciclare și eliminare, ceea ce impune o reglementare corespunzătoare; în acest context, este esențială implicarea autorităților locale și regionale în cauză, care, de cele mai multe ori, sunt responsabile de gestionarea deșeurilor;

F. Gestionarea deșeurilor

35. cere ca apele uzate care rezultă din fracturarea hidrolică să fie reciclate în așa fel încât să se reducă la minimum riscul de deversări și scurgeri. Subliniază că din fracturarea hidrolică rezultă volume mari de ape uzate, care conțin diverse substanțe poluante; consideră că reciclarea apei la fața locului în circuit închis, în faza de prospectare/exploatarea a zăcămintelor, cu ajutorul bazinelor de stocare din oțel, reprezintă un mijloc de tratare a returului de apă care reduce la minimum volumele de apă, potențialul de deversări la suprafață, costurile și prejudiciile pe care transportul la o stație de tratare a apei le aduce traficului și căilor rutiere; solicită să fie abandonată utilizarea gropilor căptușite din cauza riscului mai mare de deversări și scurgeri;

36. solicită publicarea cantității de fluid de fracturare nerecuperat de la fiecare punct de exploatare și a compoziției sale și, cunoscându-se compoziția solului și a rocilor, efectul probabil asupra apei din sol și faunei;

37. subliniază faptul că s-ar putea ca întreprinderile locale și naționale de tratare a deșeurilor sau de epurare a apelor și de tratare a deșeurilor respective rezultate din proces să nu aibă capacitatea sau condițiile tehnice pentru a gestiona volumul și compoziția specifică a apei uzate; solicită stabilirea unor standarde de epurare a apelor uzate și a unor planuri obligatorii de gestionare a apei de către operatori în colaborare cu autoritățile responsabile pentru tratarea deșeurilor și autoritățile care au competență de autorizare;

38. reamintește că materialele radioactive, care se găsesc în mod natural în formațiuni geologice, diferă de la șist la șist și subliniază necesitatea de a evalua conținutul radioactiv înainte de autorizarea producției;

G. Substanțe chimice

39. este preocupat de faptul că în prezent nu există nicio obligație la nivelul UE de a declara compoziția chimică a fluidelor de fracturare; susține că ar trebui să existe o transparență totală, prezentarea acestora de către operatori ar trebui să fie obligatorie și că aceste elemente trebuie luate în considerare în procedurile de evaluare a impactului asupra mediului; invită Comisia să evalueze care este actul legislativ cel mai potrivit pentru a stabili o astfel de obligație la nivel european;

40. solicită eforturi sporite în dezvoltarea unor aditivi fluizi de fracturare cu toxicitate și riscuri de mediu minime;

H. Terenuri, aer și alți parametri

41. subliniază că caracteristicile geologice dintr-o regiune determină proiectarea și metoda activităților de extracție; încurajează implicarea activă și în timp util a institutelor geologice naționale, precum și a autorităților locale și regionale în cauză; solicită o analiză geologică obligatorie, în etapa de preautorizare, a geologiei profunde și superficiale a șisturilor avute în vedere, care să includă rapoarte privind orice activitate de minerit din regiune, trecută sau actuală; solicită, în continuare, să se țină jurnale de activitate la sonde;

42. constată că prin existența careurilor de sonde multi-orizontale se reduce la minimum ocuparea terenurilor și perturbarea peisajului;

43. susține utilizarea unor echipamente ecologice pentru a reduce și chiar a capta emisiile de metan în timpul lucrărilor de amenajare a puțurilor;

44. reamintește că accidentele la locul de muncă sunt deseori rezultatul neinstruirii personalului, neglijenței sau comportamentului incorect în raport cu instrucțiunile de protecție a muncii;

45. recomandă instituirea unor planuri standardizate de răspuns în caz de urgență și a unor echipe de intervenție în caz de urgență;

I. Participarea publicului și sănătatea publică

46. solicită o monitorizare specială a sănătății cetățenilor care locuiesc lângă site-urile de foraj; susține crearea unui registru de sănătate pentru populația din regiune;

47. recomandă ca activitățile de informare a populației în legătură cu hidrocarburile neconvenționale să fie desfășurate de un grup de specialiști locali și din afara zonei, care, ținând seama de caracteristicile economice și de mediu locale, pot oferi

o perspectivă obiectivă asupra tuturor etapelor de exploatare, subliniind atât beneficiile economice, cât și riscurile sociale și de mediu;

48. consideră că ar trebui să se asigure participarea publicului prin intermediul punerii în aplicare obligatorii a unei game largi de instrumente și metode de planificare participative eficiente înainte de explorare, și al consultării publice înainte etapelor de exploatare; solicită o mai mare deschidere și educarea publicului în legătură cu activitățile privind hidrocarburile neconvenționale, pentru a permite acestuia să înțeleagă, să accepte și să aibă încredere în reglementarea acestor activități;

J. Abandonarea puțurilor, puțurile părăsite, puțurile neterminate și bazinele de colectare a apelor uzate

49. având în vedere experiențele anterioare, autoritățile locale și regionale vor cere depunerea unei garanții financiare care să reprezinte de 1,5 ori costul de acoperire în mod corespunzător și sigilare a fiecărei găuri de sondă, pentru a deveni inertă chimic. Acest cost include totalitatea materialelor plus expertiza necesară pentru realizarea lucrărilor și evaluarea procesului final;

50. solicită de asemenea depunerea unor garanții financiare în beneficiul autorităților locale, pentru a garanta aplicarea celor mai bune practici în etapa de foraj și de fracturare O astfel de garanție trebuie să fie semnificativă, astfel încât să poată asigura reabilitarea zonei în cazul în care întreținerea își încetează existența;

51. cere ca sectorul să devină răspunzător din punct de vedere financiar, precum și în alte moduri de remediere și reabilitarea instalațiilor de extracție a hidrocarburilor neconvenționale, pentru a se garanta astfel cele mai bune practici în acest sens;

52. solicită ca autorităților locale competente să li se asigure resursele necesare pentru monitorizarea pe termen lung a aerului și a apei subterane în zonele în care există sau au existat puncte de exploatare a hidrocarburilor neconvenționale;

K. Administrarea resurselor și provocările cu care se confruntă autoritățile locale

53. CoR ia notă de faptul că exploatarea în mai multe etape a zăcămintelor de gaze de șist ar putea prezenta o provocare administrativă din perspectiva asigurării respectării riguroase a procedurilor legislative în planificarea, monitorizarea mediului și acțiunile de aplicare; în acest sens, solicită statelor membre să se asigure că autoritățile locale și regionale dispun de resursele necesare pentru a face față acestei provocări;

L. Impactul economic și social pentru autoritățile locale și regionale

54. constată că realitățile legate de presiunea pe care o resimt autoritățile locale cu buget redus, interesele economice și posibilitatea unei independențe energetice parțiale minimizează analiza riscurilor sociale și declanșează procese ireversibile;

55. cunoscând experiențele autorităților locale și regionale în privința boom-urilor ciclice ale industriei extractive, CoR este conștient de faptul că:

- a. un boom într-un sector al economiei, cum ar fi minieritul de cărbune sau extracția gazelor și a petrolului de șist, conduce, în sectorul respectiv, la o creștere puternică și deseori bruscă a numărului de locuri de muncă bine plătite pentru lucrătorii slab calificați;
- b. disponibilitatea unor astfel de locuri de muncă îndepărtează lucrătorii tineri de continuarea studiilor sau alte oportunități de formare de înaltă calificare;
- c. alte sectoare economice evită regiunea, atât din cauza calificării reduse a forței de muncă, cât și din cauza salariilor mai mari din zonă;
- d. pe măsură ce disponibilitatea resurselor naturale dispare ca urmare a extracției – sau când valoarea lor scade din cauza altor forțe economice – gradul de ocupare a forței de muncă în sector scade brusc;
- e. fără alte opțiuni viabile, declinul economic determină lucrătorii să migreze din zonă, în căutare de alte oportunități;
- f. solicită ca statele membre să țină seama de aceste consecințe posibile și ca autoritățile locale și regionale să aibă posibilitatea de a asigura durabilitatea comunităților după epuizarea unui zăcământ de hidrocarburi neconvenționale sau atunci când acesta încetează să fie viabil.

Bruxelles, 9 octombrie 2013

Președintele
Comitetului Regiunilor
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO
